

คนสตูลลดเสี่ยงความดัน เบาหวาน

สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบ

คนไทยจำนวนมากป่วยจากโรคไม่ติดต่อและมีพฤติกรรมเสี่ยง จากฐานข้อมูลผู้ป่วยที่รักษาตัวในโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข ในระยะเวลาเพียงห้าปีระหว่างปี 4 ๒๕๔๘-๒๕๕๒ พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยจากกลุ่มโรคดังกล่าวเพิ่มขึ้นดังนี้ โรคหัวใจขาดเลือด ๔.๒ เท่า โรคความดันโลหิตสูง ๗.๑ เท่า โรคหลอดเลือดสมอง ๓.๕ เท่า โรคเบาหวาน ๔.๘ เท่า โรคมะเร็งตับ ๑.๒ และ โรคถุงลมโป่งพอง ๑.๒๓ เท่า

จังหวัดสตูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ถึง๒๕๕๗มีผู้ป่วยเบาหวานเท่ากับ ๓,๕๕๑ , ๕,๕๗๕ ,๗,๒๑๑ , ๘,๕๕๖ และ๙,๑๕๕ ตามลำดับและมีผู้ป่วยความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๑๑,๖๕๐ ,๑๔,๑๘๑ ,๑๘,๔๔๕ , ๒๑,๘๖๒และ๒๓,๖๒๑ ตามลำดับ และพบว่ามีจำนวนกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูงประมาณ ๕๒,๓๖๕ ราย เบาหวาน ประมาณ ๑๕,๕๕๕ ราย จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้งกลุ่มที่เป็นโรคเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆตามมา เช่น โรคไตเสื่อม จำนวน ๔๕๓ คน โรคตา จำนวน ๔๖๗ คน ต้องตัดอวัยวะ จำนวน ๖๕ คน นอกจากนี้จำนวนประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงก็ยังมีทิศทางเพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่นในระยะเวลา ๑๗ ปีระหว่าง พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๕๒ จำนวนประชากรชายที่มีน้ำหนักเกินและโรคอ้วนเพิ่มขึ้น ๔ เท่า และ ประชากรหญิง ๒.๖ เท่า

ประชากรที่มีสภาวะป่วยและตาย ด้วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงในจังหวัดสตูลมีแนวโน้มสูงขึ้น และมีประเด็นปัญหาในเรื่องการดำเนินงานบริการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มที่ป่วยด้วยโรคนี้นวมถึงกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค ซึ่งต้องใช้ทั้งเวลา ความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ในการบริการนำไปสู่การตระหนักและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตลอดจนการพยายามให้มีการขับเคลื่อนร่วมกันของภาคประชาชนและเครือข่ายโดยอาศัยกระบวนการอำเภอสุขภาพ ทั้งในระดับบุคคลและชุมชน อันจะส่งผลต่อการลดอัตราป่วยและอัตราตายของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงในจังหวัดสตูล

กลุ่มโรคไม่ติดต่อยังเป็นปัจจัยคุกคามที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งจากผลกระทบต่อคุณภาพของประชากร ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่สังคมต้องแบกรับ ผลต่อความยากจนทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและสังคมโดยรวมประเทศไทยต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่โรคหลักมูลค่ามากกว่า ๑.๔ แสนล้านบาทในปี พ.ศ.๒๕๕๒

ในการดำเนินงานที่ผ่านมาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมให้คนสตูลลดเสี่ยงความดัน เบาหวาน จึงต้องอาศัยการผลักดันผ่านภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างนโยบายที่เอื้อต่อการดำเนินงานดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- ๑.ดร.วันทนี เกียรติสินยศ, หยุคหวน – มั่น – เก็ม หยุคยัง โรคติดต่อ , นิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่ :๓๕๓ มกราคม ๒๕๕๕
- ๒.กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล, สรุปผลการปฏิบัติงาน (ตุลาคม ๒๕๕๖ – มิถุนายน ๒๕๕๗)
- ๓.ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๖) พ.ศ.๒๕๔๗

คนสตูลลดเสี่ยงความดัน เบาหวาน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูลครั้งที่ ๓ ได้พิจารณารายงานเรื่อง “คนสตูล ลดเสี่ยงความดัน เบาหวาน” ในการสร้างความร่วมมือระหว่างสาขาและทุกภาคส่วน

รับทราบว่า จังหวัดสตูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ถึง๒๕๕๗มีผู้ป่วยเบาหวานเท่ากับ ๓,๕๕๑ , ๕,๕๗๕ , ๗,๒๑๑ , ๘,๕๕๖ และ ๙,๓๕๕ ตามลำดับและมีผู้ป่วยความดันโลหิตสูงเท่ากับ ๑๑,๖๕๐ , ๑๔,๑๘๑ , ๑๘,๔๔๕ , ๒๑,๘๖๒และ๒๓,๖๒๑ ตามลำดับ และพบว่ามีจำนวนกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูงประมาณ ๕๒,๓๖๕ ราย เบาหวาน ประมาณ ๑๕,๕๕๕ ราย จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้งกลุ่มที่เป็นโรคเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆตามมา เช่น โรคไตเสื่อม จำนวน ๔๕๓ คน โรคตา จำนวน ๔๖๗ คน ต้องตัดอวัยวะ จำนวน ๖๕ คน นอกจากนี้จำนวนประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงก็ยังมีทิศทางเพิ่มขึ้นอีกด้วย เช่นในระยะเวลา ๑๗ ปีระหว่าง พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๕๒ จำนวนประชากรชายที่มีน้ำหนักเกิน และโรคอ้วนเพิ่มขึ้น ๔ เท่า และ ประชากรหญิง ๒.๖ เท่า

มีความกังวลว่า ประชาชนในจังหวัดสตูลยังขาดการรับรู้ ความเข้าใจในเรื่องอันตรายของ พฤติกรรมความเสี่ยงต่างๆอันนำไปสู่การเป็น โรคเบาหวานและ โรคความดันโลหิตสูง และผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิต

ตระหนัก ถึงความจำเป็นในการใช้ข้อมูลหลักฐานทางวิชาการในการดำเนินงานป้องกันและควบคุม โรคเบาหวานและ โรคความดันโลหิตสูง รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

ตระหนัก ถึงความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการเฝ้าระวังในการคัดกรองโรคเบาหวานและ โรคความดันโลหิตสูงอย่างจริงจัง

เห็นความสำคัญ ของภาคส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีทางเลือกด้านสุขภาพ ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเพื่อลดการบริโภค อาหารหวาน อาหารมัน และอาหารเค็ม ต่อวันที่เกินความจำเป็นของร่างกาย

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑.ขอให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูลร่วมกับคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูล ประสานงานกับองค์กรภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลทุกแห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพทุกแห่งและภาคีสุขภาพอื่นๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน และให้มีระบบติดตาม ประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมาย ในการควบคุมโรคไม่ติดต่อและลดอัตราความเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน

๒. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ มีการสนับสนุนให้หน่วยงาน ด้านสาธารณสุขและเครือข่ายที่ทำงานด้านสุขภาพร่วมกันจัดทำแผนระดับตำบล เพื่อให้เกิดระบบการ ป้องกันและควบคุม ในการลดอัตราความเสี่ยงของโรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวานในระดับ ท้องถิ่น รวมถึงสามารถปฏิบัติการได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

๓. ขอให้คณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูลร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน เพื่อป้องกันลดอัตราความเสี่ยง และสถิติผู้ป่วย โรคเบาหวานและ ความดันโลหิตสูงต่อเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูล ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานผ่านสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่อง

๔. ขอให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล ดำเนินการติดตามสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มี การดำเนินงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วย โรคความดันโลหิตสูง และ โรคเบาหวาน อย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม

๕. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นจัด กิจกรรมส่งเสริม ป้องกันโรคให้คนสตูลลดความเสี่ยงในการเกิดโรคความดันโลหิตสูง และ โรคเบาหวาน ทุกท้องถิ่น และให้ระบุแผนงานเพื่อบรรจุในข้อบัญญัติท้องถิ่นทุกปี

๖. ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเครือข่ายสุขภาพ ในพื้นที่พัฒนากลไกการดำเนินงาน การป้องกันและควบคุม โรคความดันโลหิตสูง และเบาหวาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน